

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

Grauitas eiusdem, & in custodia disciplinæ seueritas. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

*Gravitas eiusdem, & in custodia disciplina
seueritas. CAP. VI.*

Ab hac porro comitate, quemadmodum austeritas, sic etiam leuitas omnis aberat & ineptiæ. Ita enim cõpositus fuit moribus, vt nec manum, vel oculum, membrumve aliquod sine causâ & ratione moueret; & in statu, incessu, accubatione, sessione, decorum teneret. Iam in loquedo fuit adeo consideratus & parcus, vt nullum plane verbum nisi cõsulto ac meditato proferret. neque figuris vel amplificationibus utebatur, sed rei gestæ seriem, & rationum momenta sine fucõ exponebat. qua simplicitate plus valebat in persuadendo, quàm alij calamistris & lenociniis. De se ipso, deq. suis rebus, nisi necessitas cogeret, vel Dei gloria postularet, nihil dicebat vñquam. ab aliorum vero factis dictisque exquirendis, nisi ad suam curâ spectarent, omnino abstinebat. Consueuerat etiam eos reprehendere qui de soluta Ecclesiæ disciplina, deque emendandis Principum moribus temere disputarēt: quam tentationem se fugasse dicebat consideratione extremi iudicij, & eorum quæ tali tempore à semetipso proprie exigenda forent. quæ si pro se quisq. reputaret, haud ita facile homines in aliorum vitam inquisituros. Denique tãta inerat in eius sermone prouisio, tarditasq. longo vsu parta, vt cum biliosus ac præferuidus esset natura, pituitosus ob id ipsum ac lentus haberetur à medicis. Atq. hi mores, cum admirabili vitæ sanctitate coniuncti, incredibile est, quantum illi conciliarēt venerationis. nam vt quisq. intimus erat Ignatio, ita suspiciebat eum maxime. Ludouicum quidem Cõsaluum Lusitanum, qui do-

mus

mus Romanę minister aliquandiu vixit, magno rerū
 vſu, magna prudentia virum, dicere ſolitur accepi-
 mus: antequam cum Ignatio coram egiffet, præclare
 ſeſe vtiq. de illo exiſtimare ſolitur, qui tali Societati
 præſſet. at vero, poſtquam ipſo familiariter vſus eſt;
 Societatem magnificere cœpiſſe, quã Deus tali præ-
 ſide ac moderatore donaffet. Iacobus vero Laines,
 qui proximus ab illo Societatis gubernacula tenuit,
 ceteriq. Patres, quãuis humaniſſime cum illis Igna-
 tius ageret, tamen eximiam viri virtutem ita revere-
 bantur, vt bene moratos vel parenti liberos, vel ma-
 giſtro diſcipulos, adſtare diceres. Quod ſi quando
 (quod tamen perraro fiebat) rei neceſſitate coactus,
 vultum indueret ſeueriorem, & aliquem increparet
 aſperius; tanta erat vis, pondusq. verborū, vt contra
 ne hiſcere quidem auderet quiſquam. idq. præſertim
 in cauſa viri cuiuſdam inſignis apparuit; qui cum tur-
 bulentior eſſet, quã vt eum diutius ferri oporteret;
 cumq. eius animum Ignatius blandis monitis præ-
 ceptisq. nequidquam ſanare tentaffet; ad extremum
 oratione conuerſa, diuinã teſtatur iuſtitiam, ac cæle-
 ſtis irę minas intentans, tantum ardorem ſpiritus præ-
 ſe tulit, ipſi vt parietes tectaq. nō dubio motu nutare
 & concuti viderentur. quo terrore perculſi qui ade-
 rant, illico procūbentes, Dei pacem precibus ac vo-
 tis expoſcere. ipſe vero qui accuſabatur, exanimis ad
 pedes Ignatij ſeſe cōfeſtim abiicit, ac ſupplex confu-
 ſa voce, culpæ veniam petit, ſeq. poſthac in officio
 fore pollicitus eſt. Continebat autem in diſciplina,
 cum ceteros omnes, tum eos maxime qui vel inſigni
 eruditione, vel generis nobilitate præſtarent: quippe
 quorum dicta factave ad exemplum in omnes partes
 valeant plurimum. Otium vero, vt omniū vitiorum
 M iij fomitem

fomitum ac seminarium, in primis oderat: itaq. duos tresve rei familiaris adiutores, cum ad ianuam alieno tempore confabulantes è superiore loco aspexisset, illico iussit aceruam lapidum in proximo situm, in summam ædium contignationem sine cunctatione transferre. eosdem tertio post mense cum ibidem iterum otiantes animaduertisset, illam ipsam lapidum congeriem, vt in eundem locum referrent, vnde asportauerant, imperauit. amice insuper admonens, nihil in Dei famulatu periculosius esse desidia. Cum quemdã in tradito sibi munere valde remissum atq. oscitantem inuenisset; quæsivit ex eo, cui nam in tali ministerio daret operã, Deo ne, an hominibus? cum ille se Deo utiq. deseruire dixisset: Plecteris igitur, inquit Ignatius; nam in rebus humanis minus accurate versanti, iure forsã ignouerit quispiam; at immortalis Deo ministrari negligenter, id vero nullo pacto ferendum est. Spectaculis publicis, quamuis alioqui licitis, vel etiam sacris, adesse nostros non ita facile permittebat. quòd si qui, facta potestate, se ad ea conferrèt; eos etiam atque etiam iubebat, sine vllò arrogantis seu leuitatis indicio modestiã ac submissionem tenere; cedere omnibus; & infimũ semper locum (nisi aliter à circumstantibus cogerètur) eligere. Cum è Romano ab se nuper instituto Collegio, adolescentes quosdã solutius in publico ambulantes vidisset; castigandos curauit palam, hortãdosq. graui oratione, vt quem haberèt insitum animis pudorẽ ac verecundiã, eum externo item corporis habitu præ se ferrèt: & quoniam Apostolo teste spectaculum facti essent omnibus, cauere etiam atq. etiã, ne superuacanea locutione, curioso oculorũ obtutu, aliove incondito gestu, motuue corporis quemquã offenderent;

rent; præsertim cum eo de genere toto, multa cum precatone, lacrymisq. conscripta pulcherrima ipse præcepta paulo ante edidisset. Nihil novi moris in Societate induci se inscio est passus; principiisq. vigilantè & acriter obstitit: quippe qui exempli vim nosset, & rerû incrementa fallentia. Quosdam, qui ad vineâ iniussu luserant pila, laicum etiam saponè manus lauâtem, haud impune abire permisit. seditiosos vero, & alienæ laudis obrectatores, & rerum novarum cupidos, non diu tulit: sed omnia expertus, quæ ad reuocandam dubiam indolem, & peiõre loco positam facere viderentur; si parum proficeret, ad extremum è Societate pellebat. nec vñquam carcerem cõpedesve in Societatis mores induci permisit, negans, qui vinclis constringendi forèt, eosdem esse ad nostrum institutum idoneos. itaq. custodiæ loco ianuam ostentare consueuerat. acciditq. aliquando, vt iusta de causa complures adolescentes exauctoratos vna dimiserit. atq. huiusmodi fere (quod silètio prætereûdum non est) è Societate pulsi homines, exitialem exitû sortiti sunt, satisq. constat, alios inter symphoniam lasciuè saltantes repẽte occidisse, alios contracta rixa interfectos, alios denique alio miserabilis leti genere periisse. In puniẽdo autẽ id sequebatur in primis, vt noxæ responderet animaduersion, & in suo quisq. vitio plecteretur: superuacanea verba silentio; ignauiam labore; honoris cupiditatem ignominia lueret. ac ferme animaduersionum Ignatij genus erat illud: circulum humi describere, ex quo noxi; ne iniussu excederent: colloquiis certorum hominum nominatim interdicerè; verberationes ad præfinitum temporis spatium iniungere, & alia eiusmodi. Noxas autem leuiores & quotidianas intelligo;

cuiusmodi in homines etiam studiosos perfectionis cadunt: nam grauiores Ignatius minime tolerasset. Solebat etiam fontibus, ad humilem mensam in triclinio accumbentibus, obiurgatorem inducere, infirmæ plerumq. cōditionis hominem, sed ingeniosum & acrem; qui cunctis audiētibus, vitia reorum increparet, exprobraretq. religionis annos, & negligentiam: idemq. ceteros carptim nec opinantes repente perstringeret; nimirum edomandæ superbix causa, mentisq. è pigrity veterno excitandæ. Sed qui deliquerant, priusquã ex consuetudine punirētur, quàm lenissime operam dabat, vt suam ipsi culpã agnoscerent; atq. vltro sibi met multam irrogarent: quæ tamen si grauior videretur, confessione contentus, ita moderabatur, vt multũ sæpe de acerbitate minueret.

*Eiusdem animi submissio, & quid de virtute
Obedientix senserit. CAP. VII.*

Negabat, suo quidem iudicio, quemquam probe intelligere quàm vehementer in se quisq. diuinæ bonitatis operationem impediatur: quãtave illius beneficia & dona per socordiam ignauiamq. corrumpat. quo crimine sese accusabat in primis. atq. ita de suis rebus demisse & humiliter sentiebat, vt se mortalium omnium infimum, & opis diuinæ maxime egētem putaret: sibiq. ceteros omnes ad virtutē pietatemq. & exemplo & incitamento fateretur esse. Priuatæ vero vitæ quanto desiderio teneretur, & initio declarauit in recusando magistratu; & deinde, cum vt redigeretur in ordinē, aliusq. sibi succederet, omni ope contendit. quod tamen si consequutus non est; tamen obedientix studium